

การศึกษาผลของการปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกผ่านการใช้โปรแกรมเพนซ์

วิญฐา นันตะสุข^{1*}

¹โรงเรียนแจ้ห่มวิทยา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง 52120

^{1*} หมายเลขโทรศัพท์ 061-5459639 และ E-mail : applewinattha@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกผ่านการใช้โปรแกรมเพนซ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ เด็กออทิสติก จำนวน 1 คน โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) 2) แผนการจัดการเรียนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) 3) แบบประเมินพัฒนาการของเด็กออทิสติกก่อนการศึกษา 4) แบบประเมินพัฒนาการของเด็กออทิสติกหลังการศึกษา 5) แบบประเมินการดำเนินกิจกรรมการศึกษากรณีตัวอย่าง 6) แบบเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน 7) แบบสังเกตพฤติกรรมทางลบ โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม ซึ่งได้ดำเนินการปรับพฤติกรรมตามใบงานของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการจัดการเรียนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ผลจากแบบประเมินพัฒนาการของเด็กออทิสติกหลังการศึกษา พบว่า เด็กออทิสติกมีพฤติกรรมทางลบอยู่ในระดับน้อยทุกด้านและทุกพฤติกรรม สรุปได้ว่า การปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกผ่านการใช้โปรแกรมเพนซ์นั้น เด็กออทิสติกมีระดับพัฒนาการทางด้านพฤติกรรม/อารมณ์ ด้านการสื่อความหมาย และด้านสังคมดีขึ้น

คำสำคัญ : การปรับพฤติกรรม ; ออทิสติก ; โปรแกรมเพนซ์

1. ที่มาและความสำคัญ

ปัจจุบันการศึกษาไทยได้เปิดกว้างให้กับเด็กพิเศษมากขึ้น โดยมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมในหลายโรงเรียนทั่วประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมและโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมขึ้นเพื่อสนองต่อการจัดการศึกษาพิเศษให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา โรงเรียนแจ้ห่มวิทยาเป็นอีกหนึ่งโรงเรียนที่เป็นศูนย์ทางการศึกษาพิเศษระดับโรงเรียน โดยเป็นทั้งโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมและโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 (ลำปาง)

สำหรับแนวทางการพัฒนาเด็กพิเศษนั้นมีอยู่หลายวิธีที่เป็นทางเลือกซึ่งมีความแตกต่างกัน การทำกิจกรรมที่ส่งเสริมสมรรถภาพเด็กพิเศษก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะสามารถช่วยเหลือเด็กพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นการฝึกการทำงานให้เกิดผลสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย ช่วยให้เด็กพิเศษได้ค้นพบรู้จัก เข้าใจ ยอมรับ และพัฒนาตนเอง พร้อมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่เหมาะสม ซึ่งการฝึกให้เด็กพิเศษโดยเฉพาะเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอย่างเด็กออทิสติก การฝึกให้มีสมาธิในการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ เป็นกระบวนการหนึ่งที่เอื้ออำนวยให้เด็กได้พัฒนาตนเองอย่างยั่งยืน รวมไปถึงการนำศิลปะเข้ามามีส่วนในการช่วยพัฒนาเด็กพิเศษ โดยงานศิลปะเป็นกระบวนการที่เข้าไปช่วยจัดการกับปัญหาต่างๆ ที่พบในเด็ก ผ่านการใช้กิจกรรมในการพัฒนาสมองไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

โดยเน้นกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเขียนรูปด้วยหมึก การหยดสี สีการพิมพ์ภาพด้วยนิ้วมือ การวาดภาพ การเพ้นท์ ศิลปะจากมือและเท้า การปั้น การแรงเงา เป็นต้น ขึ้นอยู่กับว่าผู้จัดกิจกรรมจะเลือกกิจกรรมอะไรมาเป็นเครื่องมือช่วยในการพัฒนาผู้เรียน (Art For All : Online)

โรงเรียนแจ้ห่มวิทยานันมีเด็กออทิสติก จำนวน 1 คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2556 เด็กออทิสติก (Autistic Disorder) หรือออทิสซึมเป็นความผิดปกติของสมองแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นในวัยเด็กโดยจะแสดงอาการผิดปกติใน 3 ด้านใหญ่ ได้แก่ ความผิดปกติทางสังคมและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ความผิดปกติทางภาษาและการสื่อสาร และความผิดปกติทางอารมณ์และพฤติกรรม (เด็กออทิสติก คู่มือสำหรับครู : 2555) ผู้ศึกษาพบว่า เด็กออทิสติกที่โรงเรียนแจ้ห่มวิทยาเป็นผู้ที่มีความสามารถในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะทางคอมพิวเตอร์ หากแต่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือพฤติกรรมทางลบ เช่น กรีดร้อง โวยวาย เมื่อไม่ได้สิ่งที่ต้องการหรือถูกขัดใจ ทำร้ายตนเอง เมื่อเกิดความไม่พอใจ ไม่สามารถบอกความต้องการของตนเองได้ พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / สมาธิสั้น มีพฤติกรรมกระตุกตัวเอง ไม่สามารถบรรยายความรู้สึกของตนเองได้ พูดคนเดียว พูดเรื่องที่ตนเองสนใจโดยไม่สนใจผู้ฟัง ไม่สามารถปฏิบัติตามกฎกติกา ขอดตกลงได้ ไม่สบตากับผู้อื่นขณะสนทนา ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง และไม่เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้ ควบคู่มาด้วยความสามารถพิเศษด้วย ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าการส่งเสริมและการฝึกให้เด็กออทิสติกมีสมาธิและมีใจจดจ่อในการทำงานจะสามารถสร้างให้เด็กออทิสติกได้มีการปรับพฤติกรรมทางด้านพฤติกรรม/อารมณ์ ด้านการสื่อสาร ความหมายและด้านสังคม ซึ่งเด็กออทิสติกนั้นควรได้รับโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาตนเองที่ดีและเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นเยาวชนคนเก่งระดับชาติได้

จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้น ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าการปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติก โดยกระบวนการฝึกให้เด็กออทิสติกมีสมาธิและมีใจจดจ่อในการทำงานในรูปแบบของงานศิลปะผ่านการใช้โปรแกรมเพ้นท์ ด้วยวิธีการปรับพฤติกรรมซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มาเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพทางพฤติกรรม การเรียน การทำกิจกรรมการทำงาน และการอยู่ร่วมในสังคมของเด็กออทิสติกต่อไป

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในเรื่องของการศึกษาผลของการปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกผ่านการใช้โปรแกรมเพ้นท์นั้น จากการค้นคว้าพบว่าม้งงานวิจัยไม่ค่อยแพร่หลายมากนัก ส่วนใหญ่จะเป็นไปในรูปแบบของการปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกโดยใช้ศิลปะ การทำศิลปะบำบัด หรืองานวิจัยที่ใช้กระบวนการปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกด้วยกระบวนการอื่นๆ เป็นต้น อาทิเช่น

ณิศร จีระโทก (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อเด็กออทิสติกในมุมมองของผู้ปกครอง และการใช้ชุดฝึกมัลติมีเดียเกม ศิลปะ สร้างกระบวนการเรียนรู้เรื่องสี โดยแบ่งกลุ่มอาการเด็กออทิสติก ผลการทดลอง พบว่า เด็กสามารถบอกชื่อสีได้ถูกต้องมากขึ้น ความสามารถในการระบายสีโดยให้ อยู่ในกรอบที่กำหนด เด็กสามารถบังคับมือ (กล้ามเนื้อมัดเล็ก) ทำได้ดีโดยระบายสีออกนอกกรอบน้อยลง และความสามารถในการแยกความแตกต่างระหว่างสีเข้มและสีอ่อนเด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น เมื่อมองแยกกลุ่มตามกลุ่มอาการของเด็ก พบว่า กลุ่มที่มีอาการและพฤติกรรมรุนแรงปานกลางและรุนแรงน้อยนั้นสามารถใช้ชุดฝึกมัลติมีเดียเกมศิลปะในการช่วยสร้างกระบวนการในการพัฒนาความรู้ได้

วุฒิภา สว่างสุข (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะในห้องเรียน คู่ขนานสำหรับเด็กออทิสติกระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น

เกี่ยวกับวัตถุประสงค์และวิธีการการจัดกิจกรรมศิลปะที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านร่างกาย 1) เพื่อการประสานกันของกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ของร่างกายและควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกาย 2) ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายเน้นให้เคลื่อนไหวร่างกาย ด้านอารมณ์ 1) เพื่อควบคุมอารมณ์และลดการแสดงออกทางอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ 2) ให้เลือกทำในสิ่งที่ชอบให้อิสระในการทำงาน ด้านสังคม 1) เพื่อให้สามารถทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นมากขึ้น 2) เน้นการจัดกิจกรรมเป็นกลุ่ม ด้านสติปัญญา 1) เพื่อให้เด็กมีความรู้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ 2) บูรณาการกิจกรรมศิลปะกับวิชาอื่นๆ สื่อและอุปกรณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน คือ ควรดึงดูดความสนใจ คำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญการประเมินผลพัฒนาการด้วยวิธีการสังเกตเป็นรายบุคคลทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน

กฤษ บางศรี (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะบำบัดเพื่อเสริมสร้างจินตนาการสำหรับบุคคลออทิสติก : กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะบำบัด เพื่อเสริมสร้างจินตนาการของบุคคลออทิสติก 2) ศึกษาปัญหา อุปสรรค การจัดกิจกรรมศิลปะบำบัดเพื่อเสริมสร้างจินตนาการของบุคคลออทิสติกในแต่ละรูปแบบ 3) เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญห อุปสรรค การจัดกิจกรรมศิลปะบำบัดเพื่อเสริมสร้างจินตนาการสำหรับบุคคลออทิสติกการศึกษาวิจัย ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ผู้จัดกิจกรรมศิลปะบำบัดสำหรับบุคคลออทิสติกในสถาบันราชานุกูล โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ และบ้านอาจารย์จุมพล ชนะประพัฒน์ โดยใช้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยทบทวนเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกต แบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ระยะ คือ 1) ศึกษาข้อมูล 2) เตรียมการศึกษาในภาคสนาม 3) เก็บรวบรวมข้อมูล 4) วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา ผลการศึกษาของกรณีศึกษาทั้งสาม พบว่า 1) รูปแบบการจัดกิจกรรมทางศิลปะบำบัดเพื่อเสริมสร้างจินตนาการสำหรับบุคคลออทิสติกใช้เนื้อหาที่ในการจัดกิจกรรมคือการสร้างเส้น รูปร่าง รูปทรง และสี โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการใช้คำถาม สถานการณ์จำลองและบทบาทสมมติ 2) ปัญหาและอุปสรรคเกิดจากการขาดความรู้ ความชำนาญตลอดจนทักษะการจัดกิจกรรมศิลปะบำบัดของผู้จัดกิจกรรม 3) แนวทางแก้ไข ผู้จัดกิจกรรมควรประยุกต์ความรู้ความเข้าใจในบุคคลออทิสติก และควรให้มีการกำหนดตำแหน่งนักศิลปะบำบัดในสถานบำบัดที่เกี่ยวข้อง

สุจิตรา สุขเกษม, รุจิรัตน์ จันทรเนตร และจิราธิป นาคสุวรรณ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล ผลการวิจัยพบว่า เด็กออทิสติกหลังการได้รับประสบการณ์ด้วยเทคนิคสื่อสารด้วยภาพ โดยภาพรวมพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา (2552 : Online) ได้กล่าวว่า ศิลปะบำบัดช่วยเสริมสร้างทักษะสังคมช่วยให้เข้าใจอารมณ์ ความคิดของตนเอง และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีทักษะการสร้างมนุษยสัมพันธ์ มีทักษะการแก้ปัญหาที่เหมาะสม สามารถปรับตัวในสังคมได้อย่างเหมาะสม เน้นการใช้รูปแบบศิลปะบำบัดแบบกลุ่ม เป็นการเปิดโอกาสให้มีการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นเพิ่มขึ้น ช่วยให้สมาชิกในกลุ่มเรียนรู้การทำกิจกรรมร่วมกัน รู้จักการรอคอย ผลัดกันทำกิจกรรม เรียนรู้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่มให้การยอมรับผู้อื่นและได้รับการยอมรับจากผู้อื่นนำมาใช้ในกลุ่มเด็กที่มีความบกพร่องด้านทักษะสังคม (social skill deficit) และการปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น

เลิศศิริ บวรกิตติ (2557 : บทความ) ได้ค้นพบว่า ศิลปกรรมเป็นศูนย์กลางการศึกษาและการบำบัดเด็กพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มูลนิธิศิลปะเพื่อมวลมนุษย (Art for All : Online) ได้ดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะทางศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ของคนพิการและไม่พิการ การสร้างอารมณ์ความคิดแก่คนพิการตลอดจนพัฒนาศักยภาพของคนพิการให้สามารถก้าวข้ามขีดจำกัดต่างๆ ได้อย่างมั่นใจ ภาคภูมิใจในตนเอง สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขโดยเรียนรู้จากเยาวชนผู้พิการซึ่งเป็นเสมือนกระจกเงาสะท้อนให้เห็นคุณธรรมในด้านดีที่มีอยู่ในส่วนลึกของทุกคน สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ทำให้เกิดความสนิทสนมและความเป็นเพื่อนกันช่วยเหลือเอื้ออาทรกัน ดึงศักยภาพด้านดีที่มีอยู่ในตัวตนของทุกคนให้ปรากฏอย่างเด่นชัด และเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้แปรเปลี่ยนพลังมาสร้างสรรค์พัฒนาในด้านบวก สร้างประโยชน์ให้สังคม สอดคล้องกับปณิธานของ "Art for All" ที่ว่า "ความคิดสร้างสรรค์ควบคู่คุณธรรมนำความสุข " และปรัชญา "ก้าวข้ามขีดจำกัด " เพื่อหลอมรวมความแตกต่างให้เป็นหนึ่งเดียว อันจะนำไปสู่สังคมที่น่าอยู่

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า การนำศิลปะมาร่วมในการปรับพฤติกรรมของเด็กพิเศษได้เพราะศิลปะไม่มีการแบ่งแยก ไม่มีผิดหรือถูกเป็นการแสดงออกอย่างไร้ขีดจำกัด สามารถปรับพฤติกรรมบางอย่างได้ ซึ่งเด็กพิเศษสามารถที่จะสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ได้ตามต้องการ ฉะนั้นการปรับพฤติกรรมของเด็กพิเศษจึงอาศัยกระบวนการในหลายๆ ด้านในการให้ความช่วยเหลือ

3. รูปแบบและวิธีการทดลอง เครื่องมือวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบกรณีศึกษาที่มีการประเมินก่อนและหลังการทำวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาผลของการปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกผ่านการใช้โปรแกรมเพนท์ ประชากรเป็นนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา จำนวน 24 คน จากการสำรวจคัดกรองของโรงเรียนแจ้ห่มวิทยา ปีการศึกษา 2556 ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง/กรณีศึกษา คือ เด็กออทิสติก จำนวน 1 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนแจ้ห่มวิทยา โดยดำเนินการคัดเลือกกรณีศึกษาแบบเจาะจง โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) 2) แผนการจัดการเรียนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) 3) แบบประเมินพัฒนาการของเด็กออทิสติกก่อนการศึกษา 4) แบบประเมินพัฒนาการของเด็กออทิสติกหลังการศึกษา 5) แบบประเมินการดำเนินกิจกรรมการศึกษากรณีตัวอย่าง 6) แบบเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน 7) แบบสังเกตพฤติกรรมทางลบ โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม ซึ่งได้ดำเนินการปรับพฤติกรรมตามใบงานของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการจัดการเรียนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) โดยมีวิธีการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาและพฤติกรรมของเด็กออทิสติก พร้อมทั้งสังเกตพฤติกรรมและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเป็นระยะๆ ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2555 – 2556 (4 ภาคเรียน)
2. บันทึกสถิติพฤติกรรมทางลบของเด็กออทิสติก พร้อมทั้งประเมินพัฒนาการของเด็กออทิสติก (Case study) ก่อนการศึกษา (Pre-Test) พบว่า ในระยะแรกเด็กออทิสติกชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์ บางครั้งเข้าไปเล่นเกมคอมพิวเตอร์ของครูโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือหยิบของที่ตนเองต้องการโดยไม่ได้รับอนุญาตและหากเด็กออทิสติกไม่ได้เล่นเกมคอมพิวเตอร์ตามความต้องการเด็กจะแสดงอาการร้องไห้โวยวาย ทำร้ายตนเอง เป็นต้น
3. หลังจากได้ศึกษาพฤติกรรมของเด็กออทิสติกจึงได้วางแผนการปรับพฤติกรรม โดยการนำโปรแกรมเพนท์เข้ามาช่วยในการปรับพฤติกรรมของเด็กออทิสติก เนื่องจากจากการสังเกตและเก็บข้อมูลพฤติกรรม พบว่า ไม่สามารถแยกเด็กออทิสติกจากการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ได้ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า ควรจะมีสิ่งที่ช่วยในการปรับพฤติกรรมพร้อมกันนั้น

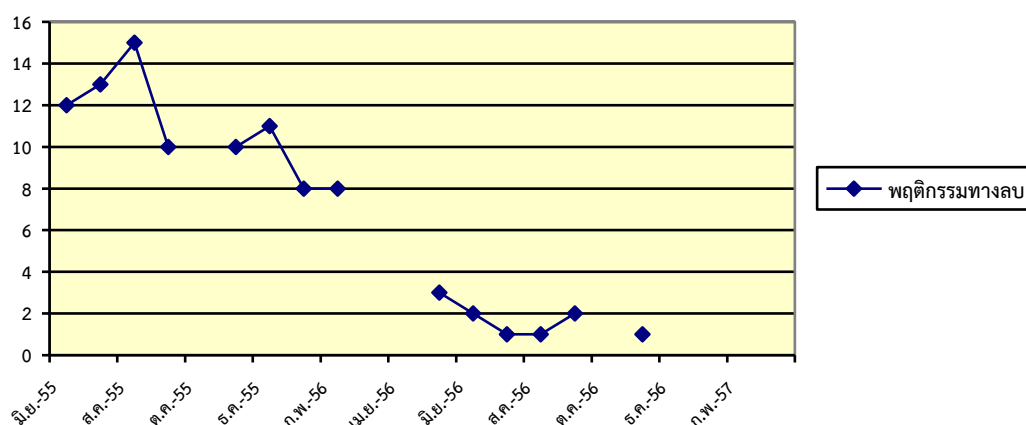
เป็นการทำให้เด็กออทิสติกได้มีการผ่อนคลาย จึงเลือกโปรแกรมพื้นที่ซึ่งเป็นโปรแกรมในการสร้างสรรค์งานศิลปะผ่านทางคอมพิวเตอร์ จากนั้นได้จัดทำและดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

4. ดำเนินการประเมินความสามารถของเด็กออทิสติกในการเข้าร่วมการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 63 ประจำปีการศึกษา 2556 โดยได้เข้าร่วมการแข่งขันระดับโรงเรียน ระดับภาคเหนือ และระดับชาติ จำนวนการแข่งขัน 3 รายการ ได้แก่ การแข่งขันนักอ่านข่าวรุ่นเยาว์ การแข่งขันวาดภาพระบายสี และการแข่งขันการเล่านิทาน
5. หลังจากการปรับพฤติกรรมมีการประเมินผลของการศึกษากรณีตัวอย่างโดยแบบประเมินพัฒนาการของเด็กออทิสติก (Case study) หลังการศึกษา (Post-Test) และแบบประเมินการดำเนินกิจกรรมการศึกษากรณีตัวอย่าง (case study) ทั้งนี้เพื่อเป็นการนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และทำการสรุปผลการวิจัยต่อไป

4. ผลการทดลองและอภิปรายผล

การศึกษาผลของการปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกผ่านการใช้โปรแกรมพื้นที่ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ผลการทดลองและอภิปรายผล ดังนี้

กราฟเส้นที่ 1 แสดงพฤติกรรมทางลบของเด็กออทิสติก ปีการศึกษา 2555 - 2556

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลระดับคุณภาพการเรียนรู้ทักษะและเวลาที่ใช้ในการทำใบงานตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

ที่	หัวข้อใบงาน	ระดับคุณภาพการเรียนรู้ทักษะ	เวลาที่ใช้
1	คน บ้าน ต้นไม้	3 (ระดับดี)	10 นาที
2	ครอบครัวของฉัน	4 (ระดับดีมาก)	45 นาที
3	โรงเรียนของฉัน	4 (ระดับดีมาก)	50 นาที
4	Happy New Year 2014	4 (ระดับดีมาก)	60 นาที
5	อาเซียน	4 (ระดับดีมาก)	1 ชั่วโมง 15 นาที
6	เรารักในหลวง	4 (ระดับดีมาก)	60 นาที

การศึกษาผลของการปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกผ่านการใช้โปรแกรมเพน্থ์ เริ่มจากการศึกษาสภาพปัญหาและพฤติกรรมของนักเรียน พร้อมทั้งสังเกตพฤติกรรมและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนออทิสติกเป็นระยะๆ ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2555 – 2556 จากบันทึกสถิติพฤติกรรมของเด็กออทิสติก พบว่าเด็กออทิสติกชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์ บางครั้งเข้าไปเล่นเกมคอมพิวเตอร์ของครูโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือหยิบของที่ตนเองต้องการโดยไม่ได้รับอนุญาตเช่นกันและหากเด็กออทิสติกไม่ได้เล่นเกมคอมพิวเตอร์ตามความต้องการ เด็กจะแสดงอาการร้องไห้โวยวาย ทำร้ายตนเอง เป็นต้น จากนั้นผู้ศึกษาจึงได้วางแผนการปรับพฤติกรรมโดยการนำโปรแกรมเพน্থ์เข้ามาช่วยในการปรับพฤติกรรมของเด็กออทิสติก เนื่องจากการสังเกตและประเมินข้อมูลพฤติกรรม พบว่า ไม่สามารถแยกเด็กออทิสติกจากการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ได้ ผู้ศึกษาจึงเล็งเห็นว่า ควรจะมีสิ่งที่ช่วยในการปรับพฤติกรรมพร้อมกันนั้นก็เป็นการให้เด็กออทิสติกได้มีการผ่อนคลาย จึงเลือกโปรแกรมเพน্থ์ซึ่งเป็นโปรแกรมในการสร้างสรรค์งานศิลปะผ่านทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งงานศิลปะนั้นเป็นสื่อกลางเพื่อใช้ทำความเข้าใจความเป็นมนุษย์ การก่อเกิดสุนทรียทางศิลปะกับเด็กออทิสติก อีกทั้งจะเป็นส่วนช่วยให้เด็กได้ฝึกคิดสร้างสรรค์ การควบคุมอารมณ์ การฝึกสมาธิและการจดจ่อกับงาน โดยเฉพาะด้านอารมณ์และพัฒนาการทางอารมณ์ผ่านกระบวนการที่ใช้ชีวิตประจำวันศิลปะเพื่อให้ผู้เรียนได้ไปถึงการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การเสริมสร้างทักษะสังคม และที่สำคัญคือการจัดการกับอารมณ์ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ผู้ศึกษาได้จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) เป็นการฝึกสมาธิและการจ่อจ้องในงานที่ได้รับมอบหมายผ่านการสร้างสรรค์งานศิลปะโดยโปรแกรมเพน্থ์ ผู้ศึกษาดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) พร้อมทั้งบันทึกพฤติกรรมหลังการสอนและสังเกตถึงการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมนักเรียนเป็นระยะๆ หลังจากได้เห็นการทำใบงานของเด็กออทิสติกและพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง ผู้ศึกษาจึงได้ประเมินความสามารถของเด็กออทิสติกในการเข้าร่วมการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 63 ประจำปีการศึกษา 2556 โดยได้เข้าร่วมการแข่งขัน ระดับโรงเรียน ระดับภาคเหนือ และระดับชาติ จำนวนการแข่งขัน 3 รายการ ได้แก่ การแข่งขันนักอ่านข่าวรุ่นเยาว์ การแข่งขันวาดภาพระบายสี และการแข่งขันการเล่านิทานการฝึกซ้อมและการเข้าร่วมการแข่งขันผู้ศึกษาต้องสังเกตอารมณ์ของเด็กออทิสติกควบคู่ไปด้วย

หลังจากการแข่งขันทุกครั้ง ผู้ศึกษาได้ให้กำลังใจและกล่าวชื่นชมเด็กออทิสติกตลอดเพื่อที่จะทำให้เด็กได้รู้สึกภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง หลังจากการแข่งขันระดับภาคเหนือแล้วก็ได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนระดับภาคเหนือในการเข้าร่วมการแข่งขันทักษะวิชาการในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 63 ประจำปีการศึกษา 2556 ระดับชาติ ระหว่างรอการเข้าร่วมการแข่งขันระดับชาติ ผู้ศึกษาก็ดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลต่อการบันทึกหลังสอนพบว่าผลงานด้านศิลปะที่เด็กออทิสติกได้สร้างสรรค์ผ่านโปรแกรมเพน্থ์มีความสวยงามและสร้างสรรค์เป็นอย่างยิ่ง เด็กออทิสติกสามารถที่จะทำใบงานได้สำเร็จตามที่ได้รับมอบหมายโดยมีใจจดจ่อในการทำงานจนสำเร็จและเมื่อเด็กออทิสติกทำผลงานสำเร็จ ผู้ศึกษาจะกล่าวคำชื่นชมพร้อมให้กำลังใจทุกครั้ง ผู้ศึกษาสังเกตพบว่า เด็กออทิสติกมีระดับพัฒนาการและพฤติกรรมที่พัฒนาขึ้น โดยสังเกตเห็นอาการทางอารมณ์ที่เป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น สามารถพูดและทำความเข้าใจได้ดีขึ้น เชื่อฟังคำสั่งและไม่พบพฤติกรรมทางลบให้เห็นเลยในช่วงเดือนธันวาคม 2556 จนถึงปัจจุบัน

ผลของระดับพัฒนาการของเด็กออทิสติกจากการปรับพฤติกรรมโดยได้สอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวน 89 คน ซึ่งก่อนการปรับพฤติกรรม พบว่า เด็กออทิสติกมีพฤติกรรมทางลบอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ กริ๊งร้อง โวยวาย เมื่อไม่ได้สิ่งที่ต้องการหรือถูกขัดใจ ทำร้ายตนเอง เมื่อเกิดความไม่พอใจ ไม่สามารถบอก

ความต้องการของตนเองได้ และพฤติกรรมทางลบอยู่ในระดับมาก ได้แก่ พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / สมาธิสั้น มีพฤติกรรมกระตุ้นตัวเอง ไม่สามารถบรรยายความรู้สึกของตนเองได้ พูดคนเดียว พูดเรื่องที่ตนเองสนใจโดยไม่สนใจผู้ฟัง ไม่สามารถปฏิบัติตามกฎกติกา ข้อตกลงได้ ไม่สบตากับผู้อื่นขณะสนทนา ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง และไม่เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้ และผลของระดับพัฒนาการของเด็กออทิสติกหลังจากการปรับพฤติกรรม พบว่า เด็กออทิสติกมีพฤติกรรมทางลบอยู่ในระดับน้อยทุกด้านและทุกพฤติกรรม

ในส่วนของผลการประเมินการดำเนินกิจกรรมการศึกษากรณีตัวอย่าง (case study) ที่ได้ดำเนินการเก็บข้อมูล จำนวน 89 คน ผลการประเมินพบว่า กิจกรรมที่ได้ดำเนินการกับนักเรียนออทิสติกมีผลอยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ ด้านผู้เรียน : ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์ ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ผู้เรียนได้รับการดูแลจากครูผู้สอนระหว่างการดำเนินการศึกษา ด้านครูผู้สอน : ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กออทิสติก ผู้สอนมีการเตรียมกิจกรรมที่มีความหลากหลายและมีความสอดคล้องกับความต้องการของเด็กออทิสติก ครูผู้สอนมีการประเมินและมีการติดตามผลของกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนมีกระบวนการพัฒนากิจกรรมอย่างเป็นระบบ ด้านผลการดำเนินกิจกรรม ผลการดำเนินกิจกรรมสามารถนำไปเผยแพร่แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ที่ดูแลเด็กออทิสติก และโรงเรียนเครือข่ายเรียนรวมได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน รวมถึงผลการดำเนินกิจกรรมสามารถเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาพิเศษให้กับเด็กออทิสติก และผลการประเมินพบว่า กิจกรรมที่ได้ดำเนินการกับนักเรียนออทิสติกมีผลอยู่ในระดับดี ได้แก่ และผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านสังคม ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

5. สรุปผลการทดลอง

การที่จะทำความรู้จักเด็กออทิสติกคนหนึ่ง ผู้ศึกษาต้องใช้เวลาในการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในทุกด้านเพื่อที่จะสามารถค้นหาความสามารถและความถนัดที่มีอยู่ในเด็กออทิสติก ซึ่งจะเป็นความสามารถที่เด็กชอบและให้ความสนใจจะเป็นสิ่งที่เด็กทำแล้วมีความสุข รวมไปถึงสามารถพัฒนาเด็กได้ตรงตามความสามารถและความถนัด ทั้งนี้จะทำให้การปรับพฤติกรรมเป็นไปในทางที่เหมาะสมได้ดีขึ้น และการสร้างสรรค์ศิลปะก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยสร้างเสริมสมาธิให้กับเด็กออทิสติกให้มีใจจดจ่อในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งศิลปะจะช่วยให้เด็กได้ฝึกคิด ฝึกเชื่อมโยงเนื้อหาซึ่งจะนำไปสู่การเชื่อมโยงการดำเนินชีวิตประจำวัน เมื่อค้นพบสิ่งที่เด็กชอบและถนัดควรที่จะส่งเสริมเพราะการส่งเสริมให้เด็กออทิสติกหรือเด็กพิเศษอื่นๆ ได้แสดงความสามารถจะเป็นสิ่งช่วยกระตุ้นให้เด็กพิเศษได้มีการพัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสังคมได้ดีขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สังคมได้ตระหนักและได้เห็นถึงความรู้ความสามารถของเด็กพิเศษซึ่งมีไม่แพ้กับเด็กปกติทั่วไป ไม่ว่าเด็กออทิสติกหรือเด็กปกติก็สามารถส่งเสริมและพัฒนาได้ หากผู้ที่ดูแลรับผิดชอบให้การใส่ใจและการช่วยเหลือด้วยวิธีที่เหมาะสม ทั้งนี้ก็จะสามารถสร้างเสริมเด็กพิเศษให้เป็นเยาวชนคนเก่งระดับชาติต่อไป

การดูแลเด็กออทิสติกนั้นผู้ดูแลควรที่จะทำความเข้าใจสภาพทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ของเด็กออทิสติกแต่ละคน เพราะเด็กแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกัน ฉะนั้นสิ่งที่ทางโรงเรียนสามารถส่งเสริมและพัฒนาเด็กออทิสติกได้นั้น สามารถเริ่มต้นด้วยส่งเสริมสมาธิเพื่อที่จะพัฒนาให้เด็กออทิสติกได้มีสมาธิในการทำกิจกรรมต่างๆ และการส่งเสริมให้เด็กออทิสติกหรือเด็กพิเศษคนอื่นๆ ได้มีพื้นที่ทางสังคมที่เท่าเทียมกับเด็กทั่วไป พร้อมทั้งเป็นการสร้างให้สังคมตระหนักถึงความรู้ความสามารถของเด็กพิเศษที่สามารถสร้างได้สามารถที่จะพัฒนาได้

การศึกษาผลของการปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกผ่านการใช้โปรแกรมเพนท์ เป็นการศึกษาผลของการปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกผ่านกิจกรรมทางศิลปะโดยโปรแกรมเพนท์ เป็นการศึกษาผลของการปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกสร้างสรรค์ผลงานได้และผลของการปรับพฤติกรรมก็สามารถนำเด็กออทิสติกเข้าร่วมการแข่งขันระดับโรงเรียน ระดับภาค และระดับชาติได้ ทั้งนี้การให้การดูแลและการช่วยเหลือเด็กออทิสติกควรใช้ทั้งความรัก ความเข้าใจ ความเมตตา ความอดทน และความใส่ใจ เพราะไม่ว่าเด็กพิเศษหรือเด็กปกติก็ย่อมต้องได้รับการพัฒนาและการดูแลที่ดีเพื่อที่เยาวชนเหล่านี้จะกลายเป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไป และผลการดำเนินกิจกรรมสามารถเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาพิเศษให้กับเด็กออทิสติก ผู้ศึกษาได้ประเมินผลของการศึกษากันตัวอย่างผ่านกระบวนการปรับพฤติกรรมโดยมีการใช้ทฤษฎีและวิธีการที่หลากหลาย รวมไปถึงหลักในการช่วยพัฒนาความคิดและอารมณ์ของเด็กออทิสติกผ่านการใช้โปรแกรมเพนท์ในการสร้างสรรค์งานทางศิลปะเพื่อนำไปสู่พฤติกรรมอันพึงประสงค์ต่อไป สรุปได้ว่าการปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกผ่านการใช้โปรแกรมเพนท์ พบว่า ผลการประเมินพัฒนาการของเด็กออทิสติกหลังการศึกษา พบว่าเด็กออทิสติกมีพฤติกรรมทางลบอยู่ในระดับน้อยทุกด้านและทุกพฤติกรรม โดยมีระดับพัฒนาการทางด้านพฤติกรรม/อารมณ์ ด้านการสื่อความหมาย และด้านสังคมดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กฤษ บงศรี. (2555). รูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะบำบัดเพื่อเสริมสร้างจินตนาการสำหรับบุคคลออทิสติก : กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. ค้นเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2557, จาก : <http://regis.skru.ac.th/web/skrujournal/journal6-2/2.pdf>
- กณิศร จักรโทก. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อเด็กออทิสติกในมุมมองของผู้ปกครอง และการใช้ชุดฝึกมัลติมีเดียเกม ศิลปะ สร้างกระบวนการเรียนรู้เรื่องสี โดยแบ่งกลุ่มอาการของเด็กออทิสติก. ค้นเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2558, จาก : http://202.44.34.144/nccitedoc/admin/nccit_files/NCCIT-20141011144321.pdf
- เด็กออทิสติก คู่มือสำหรับครู. (2555). กรุงเทพฯ : ปิยอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ทวีศักดิ์ สิริรัตนเรขา. (2552). ศิลปะบำบัดในเด็กพิเศษ. ค้นเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2557, จาก : http://www.happyhomeclinic.com/alt03-arttherapy_sp.htm
- เลิศศิริ บวรกิตติ. (2557). โมเดลศิลปกรรมบำบัดพัฒนาการศึกษาเพื่อเด็กพิการ. ค้นเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2558, จาก : http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1414212213
- วุฒิภา สว่างสุข. (2554). การศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะในห้องเรียนคู่ขนานสำหรับเด็กออทิสติกระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3. ค้นเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2558, จาก : <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/29219>
- สุจิตรา สุขเกษม, รุจิรัตน์ จันทนเนตร และจิราธิป นาคสุวรรณ. (2554). ผลของการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล. ค้นเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2558, จาก : http://www.sedthailand.com/images/introc_1355940749/03pic.pdf
- Art For All. (2556). ค้นเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2557, จาก : <http://www.artforall.or.th/information2556/volunteerappasean2556.pdf>

ภาพที่ 1 ตัวอย่างผลงานการสร้างสรรคทางศิลปะของเด็กออกทิสติกผ่านโปรแกรมเพ้นท์

ภาพที่ 2 ภาพขณะการปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติกผ่านการใช้โปรแกรมเพ้นท์